

Dansk Skoleforening
for Sydslesvig e.V.

Skoleforeningens økonomi

Et info-hæfte

Efterår 2020

Indhold

Temaer

Hvor kommer pengene fra?
Hvad bruger vi pengene til?
Hvordan kontrolleres vi?
Udvikling på dagtilbudsområdet
Udvikling på skole- og gymnasieområdet
Jaruplund Højskole og Christianslyst
Efterskoler, Ladelund og Ungdomskollegiet
Overenskomster
Anlæg og vedligehold
Usynlige sammenhænge

- Når dagtilbud vokser
- Arbejdsmiljø
- IT-udgifter
- Teknisk afdeling

Regnskab og budget

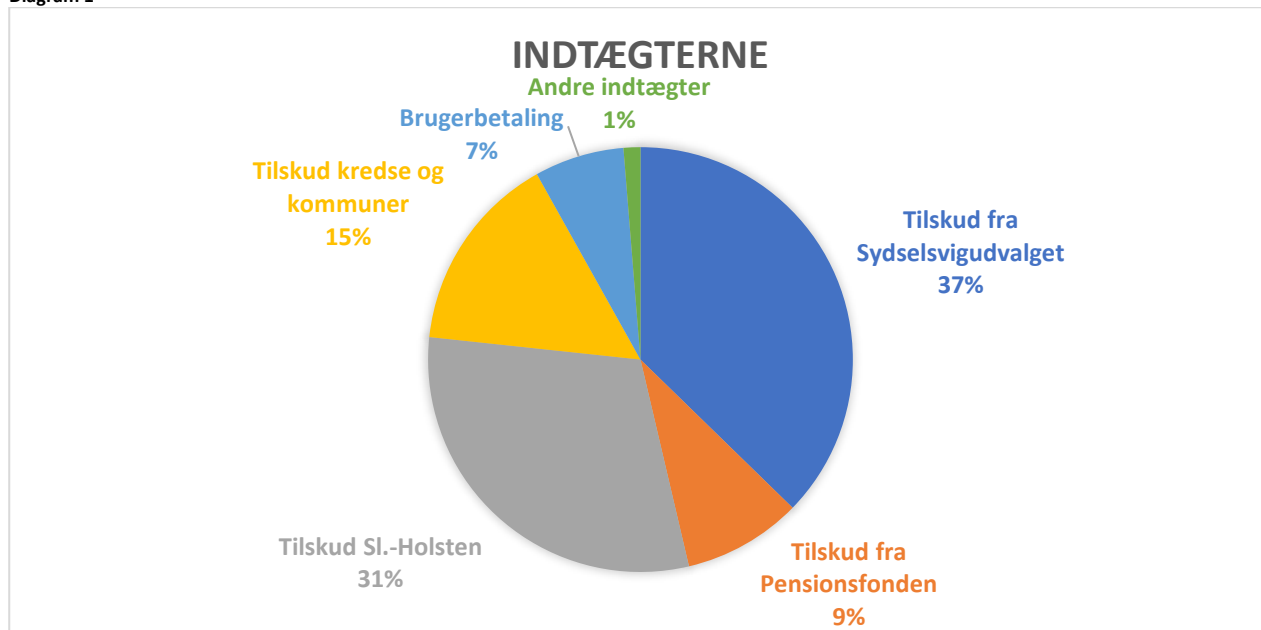
Regnskab 2019 - kommentarer
Dansk ferielov i vores overenskomster
Budget 2020 - kommentarer
Overslag 21-23 - kommentarer
Likviditet
Aktuelle anlæg

Hvor kommer pengene fra?

Skoleforeningen har indtægter på over 125 mio. € årligt

Diagram 1

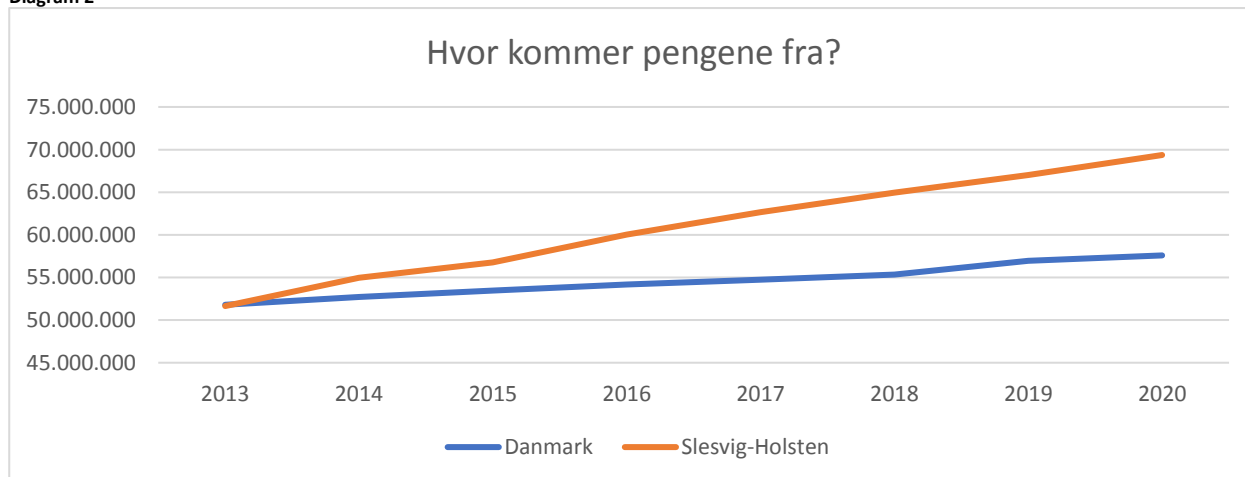
Tallene bag diagrammet stammer fra regnskabet 2019 – dog uden tal for Jaruplund Højskole, der behandles særskilt, selvom højskoleøkonomien kun udgør ca. 1,2 % af Skoleforeningens omsætning – og selv dækker ca. 2/3 af udgifter via egne indtægter.

Som det fremgår finansieres Skoleforeningens drift af penge fra to lande:

Danmark – i form af et tilskud fra Sydslesvigudvalget og fra Pensionsfonden af 1951. Dertil kommer nogle tilskud til projekter og anlæg – men disse påvirker ikke driften og er udeladt her.

Slesvig-Holsten – i form af tilskud fra delstaten (primært til skoledrift), kredse og kommuner (primært til dagtilbud) og så brugerbetalingen (fra dagtilbud og fra SFO/HFO). Brugerbetalingen følger i videst mulig udstrækning de offentlige takster og i det følgende er brugerbetalingen derfor med under slesvig-holstenske tilskud. Også fra slesvig-holstensk side gives tilskud til visse anlæg.

Diagram 2

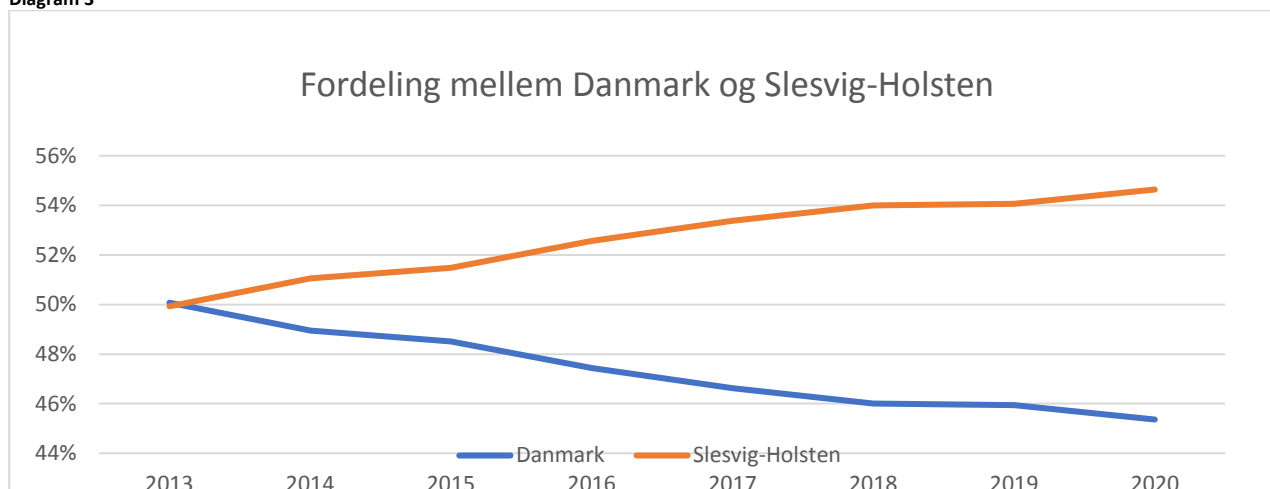

Udviklingen i tilskuddenes størrelse i perioden 2013-2020 har været ret forskellig.

Tilskuddet fra Sydslesvigudvalget er vokset med 4 mio. € eller 9,5 % i den periode. Der er tale om en pose penge, der hvert år reguleres med en stigningstakst fra den danske stat uden reelt hensyn til aktivitetsudviklingen. Tilskuddet gives ved indgåelse af en resultataftale, der siger noget om hvilke opgaver, der skal løses til gengæld for at modtage tilskud – eksempler på sådanne opgaver i resultataftalen er dagtilbud, skoler og voksenundervisning (bl.a. Jaruplund Højskole).

Tilskuddet fra Pensionsfonden er vokset med næsten 2 mio. € eller 18,5 % i samme periode – men hertil følger altid samme udgifter, så driften påvirkes ikke af disse udsving. Før 2011 var disse tal slet ikke med, så man skal passe på med sammenligninger med ældre tal.

Diagram 3

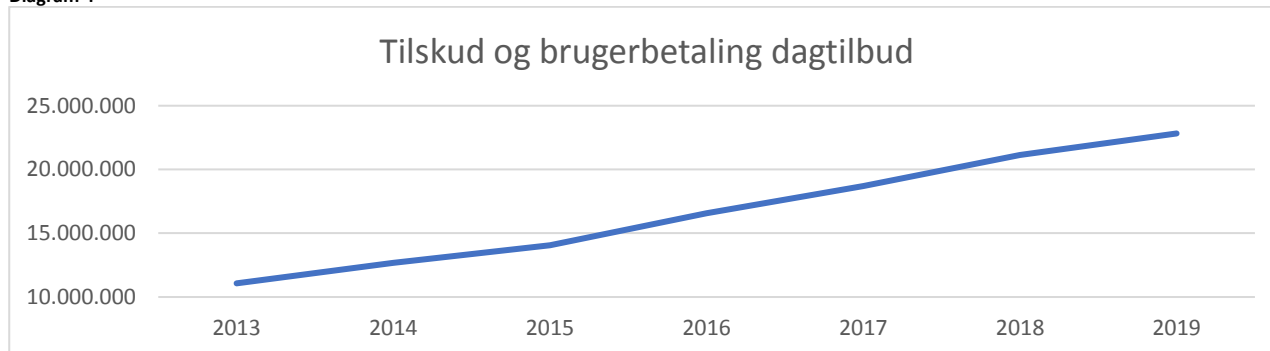

Som det fremgår af diagrammet var fordelingen nærmest 50-50 i 2013, mens vi i dag får nærmere 55 % fra Slesvig-Holsten og tilsvarende ca. 45 % fra Danmark.

Tilskuddet fra Slesvig-Holsten til skoledrift voksede frem til 2019 kun med godt 5 %, fordi vore tidligere tilskud lå over det, vi ville få efter den nye beregningsmodel, som blev indført i 2013, men efter en 6-årig overgangsordning overgår vi nu til ren taxameterstyring, og derfor får vi et spring fremad med over 5 % bare fra 2019 til 2020.

Tilskuddene fra kredse og kommuner er steget meget i takt med aktivitetsstigningen på dagtilbudsområdet. Faktisk er disse tilskud steget med 124 % siden 2013 – og det har naturligvis påvirket forholdet mellem danske og slesvig-holstenske tilskud.

Diagram 4

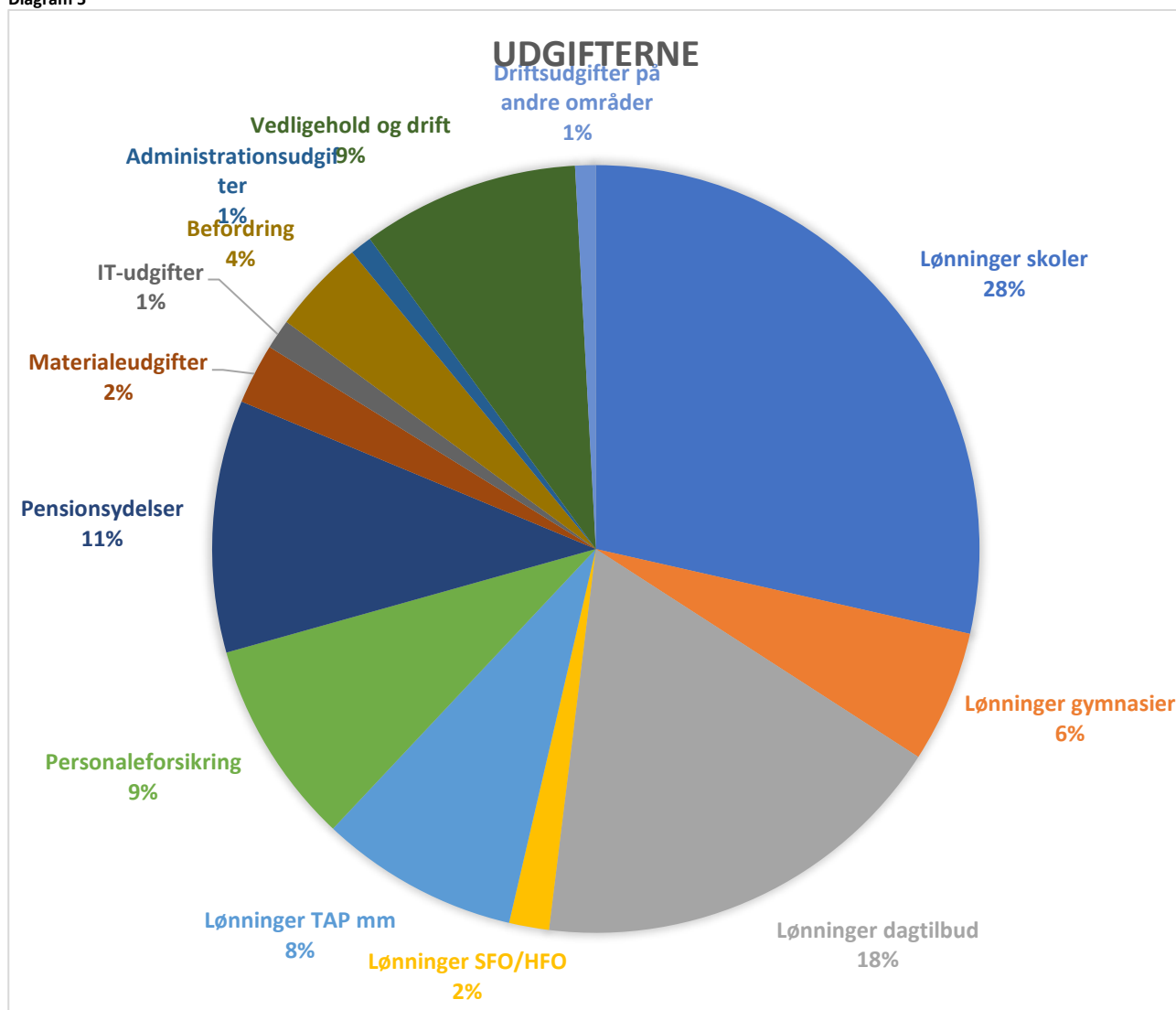

Du kan læse mere om udvikling på dagtilbudsområdet i et særligt afsnit.

Hvad bruger vi pengene til?

Diagram 5

Posten "TAP mm" indeholder pedeller, rengøring, sekretærer, økonomaer, håndværkere og centralforvaltningens afdelinger, der jo ud over de to pædagogiske kontorer for dagtilbud hhv. skole og gymnasium rummer: Personalekontoret, Økonomiafdelingen, IT-kontoret og Teknisk Afdeling.

Posten "Materialeudgifter" indeholder de bloktilskud institutionerne får – og som de i nogle tilfælde bruger til fx IT, men som også skal dække køb af undervisningsmaterialer, forefaldende vedligehold mm.

Posten "Befordring" var i 2019 på 4,87 mio. € og rummer dels den daglige transport til og fra institutionerne og så transport i forbindelse med ekskursioner mm. Med beslutningen om stort set at afskaffe befordring på børnehaveområdet vil denne post reduceres med over 400.000 € i 2021.

Det er naturligvis personaleudgifter der fylder mest i en forening der driver dagtilbud og skoler. Vi taler om næsten 80 % (i 2013 var tallet nærmere 75 %) – eller i 2020 mere end 100 mio. € i personalerelaterede udgifter.

Hvordan kontrolleres vi?

Når man som Skoleforeningen finansieres af offentlige midler i så høj en udstrækning, som vi gør (mere end 90 % af vores virksomhed er skattepenge fra Danmark og Tyskland), er der også nøje kontrol med, hvordan vi bruger pengene.

Som tysk forening skal vi ikke lave et egentligt og samlet tysk virksomhedsregnskab, men som modtager af forskellige offentlige tyske tilskud skal vi til alle bevilligende myndigheder lave "Verwendungsnachweis" både for drift og for projekter (både anlæg og andre). Vi modtager bl.a. tilskud fra mere end 300 kommuner, så det er ikke nogen lille opgave. Vi har desuden en tysk "Wirtschaftsprüfer" der skal sige god for hele den skattemæssige administration, vi tilses af Finanzamt omkring skat og moms, af Rentenversicherung omkring socialforsikringen – og så er vi underlagt Landesrechnungshof, der med jævne mellemrum gennemgår vores brug af delstatens tilskud.

Som modtager af danske tilskud under Sydslesvigloven skal vi følge den danske stats regnskabspraksis og vi skal revideres af en dansk statsautoriseret revisor – vi har aftale med BDO. En sådan forvaltningsrevision omhandler såvel tallenes rigtighed som procedurernes forsvarlighed og økonomisk ansvarlighed. Der ligger altså en kontrol af hele virksomhedens måde at fungere på i en sådan revision, ikke kun et tjek af om regnskabet stemmer.

Den resultataftale vi har med Sydslesvigudvalget indgår også i revisionen. Den er med til at sætte rammer for hvilke overordnede opgaver vi skal løse – og i nogle tilfælde hvor mange penge vi mindst skal bruge på at løse denne opgave.

I 2019 satte Fællesrådet yderligere et dansk firma – Moos-Bjerre – til at foretage en ekstraordinær vurdering af Skoleforeningens økonomi og organisation i lyset af de store økonomiske udfordringer, som Skoleforeningen har i disse år.

Konklusionerne omkring økonomien var i store træk

- at det er almindeligt at offentlig finansierede virksomheder er under konstant pres for at reducere udgifter, fordi tilskud ikke følger med væksten i udgifter, især ikke med væksten i lønudgifter.
- at Skoleforeningen var for dyre på det pædagogiske personale (pædagoger, lærere og gymnasielærere), dels pga. lidt højere løn for alle tre grupper og dels pga. mindre undervisningsforpligtelse på de to lærerområder. Dette er forankret i overenskomster, som Skoleforeningen ikke ensidigt kan ændre.
- at Skoleforeningens forvaltning hverken var dyr eller overdimensioneret, men der ses et potentiale for øget kvalitet gennem øget digitalisering.
- at Skoleforeningen har små og isoleret set dyre institutioner, og at man under hensyntagen til den mindretalspolitiske dimension alligevel kan være nødt til at spare gennem sammenlægninger/nedlæggelser.
- at Skoleforeningen skal gennemføre effektiviseringer i nærmeste fremtid, da likviditeten allerede nu er presset og ikke kan holde til flere år med underskud.

Udvikling på dagtilbudsområdet

Skoleforeningen har drevet dagtilbud stort set siden oprettelsen i 1920 og driften af dagtilbud kom ind som et hovedformål sammen med skoledriften i foreningens vedtægter senest i 1975.

Tyskland har – bortset fra det tidligere DDR – ikke mange års tradition for vuggestuer – men de seneste 10 år er de oprettet i stor stil og kommet ind som en del af lovgivningen i Tyskland, således også i Slesvig-Holsten og i Sydslesvig.

Dagtilbud	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Børn	2.088	2.115	2.212	2.288	2.399	2.487	2.570
Årsværk	291	310	344	353	394	424	428

Vores udvikling har været meget stærk med indførelsen af snart ca. 600 vuggestuepladser i systemet og på årsbasis 500 børn mere i dagtilbud.

Når man ser på ovenstående tal, er det vigtigt at have med, at personalenormeringen til vuggestuer er dobbelt så høj som til børnehaver – nemlig en pædagog og en pædagogmedhjælper for hver vuggestuegruppe på 10 børn overfor en gruppestørrelse i børnehaven på 20 børn.

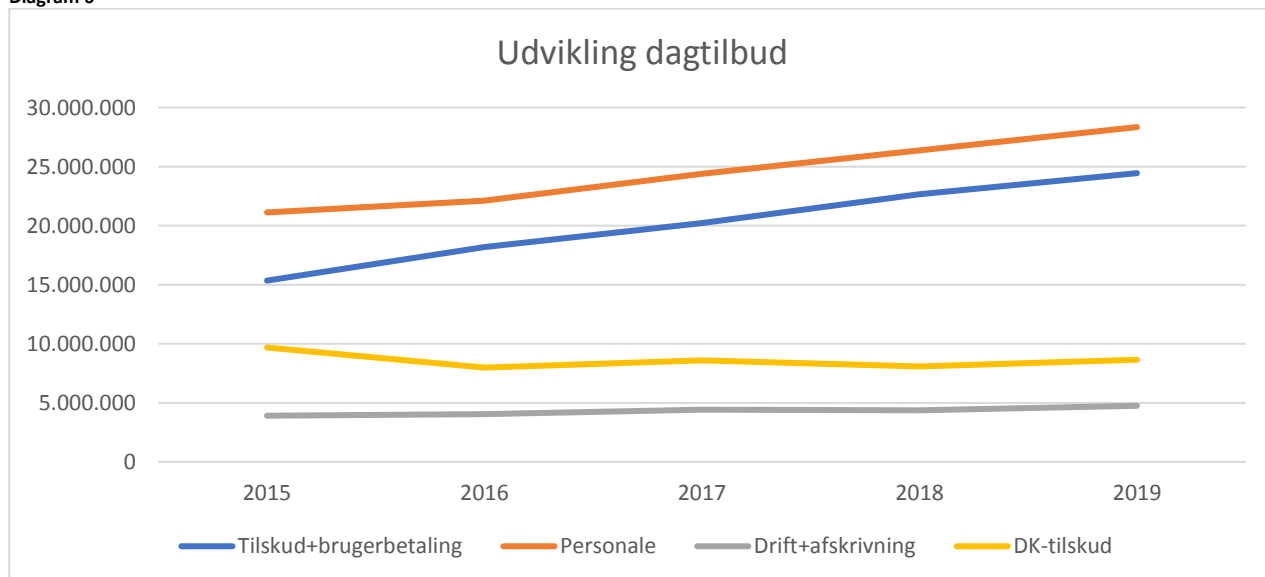
Udvidelsen har ikke ført til større årgange – men blot tilføjet ca. 2 nye årgange.

Vuggestueårgangene er pt på under 300 børn – mens vore børnehaveårgange er på 500-600 børn.

Vi har ventelister, der tyder på, at vi skal have 200-300 vuggestuepladser mere.

Denne meget store aktivitetsudvidelse – som også indeholder stadig flere børn, der er længere tid i institutionen (forlængede åbningstider) - har heldigvis hidtil været ledsaget af voksende tilskud fra delstaten, kredsene, kommunerne og brugerbetalingen.

Diagram 6

Også på dagtilbudsområdet er løn den altoverskyggende udgift – diagrammet viser udviklingen i tilskud og i lønudgifter på dagtilbudsområdet. Det er interessant at bemærke, at tilskudsbehovet fra Danmark til dette område ikke er steget i vækstperioden. Faktisk er den relative andel faldet fra ca. 39 % i 2015 til 26 % i 2019. Det skyldes den store satsning på området fra tysk side, men vi kan ikke forvente, at det vil fortsætte sådan, idet vi på nogle områder i sagens natur er dyrere end de tyske institutioner, bl.a. fordi dansk uddannede pædagoger har en anden uddannelse og løn end tyske ErzieherInnen.

Udvikling på skole- og gymnasieområdet

Skole	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Skoleelever	5.074	5.042	5.027	5.042	5.051	5.010	5.019
Årsværk	456	453	453	439	444	424	419

Vi oplever udsving fra år til år og mellem årgangene, men totalt set er tallet stort set uforandret og vi siger, at en typisk sydslesvigårgang er på 500 elever (og det tal har faktisk holdt siden 70'erne). Tallet er faktisk lidt højere fordi elever, der er på efterskole i Danmark, jo ikke tæller med – og 10. klasse er ikke obligatorisk, hvorfor en del elever stopper efter 9. klasse. Kigger man kun frem til 8.klasse er en typisk sydslesvigårgang nok lidt over 525 elever. Besparelser i 2015 og i 2017 har ført til færre lærere, men som det fremgår af diagrammet nedenfor er lønudgiften alligevel vokset.

Skolefritidsområdet	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Elever	696	780	784	787	801	837	887
Årsværk	32	37	38	41	44	46	53

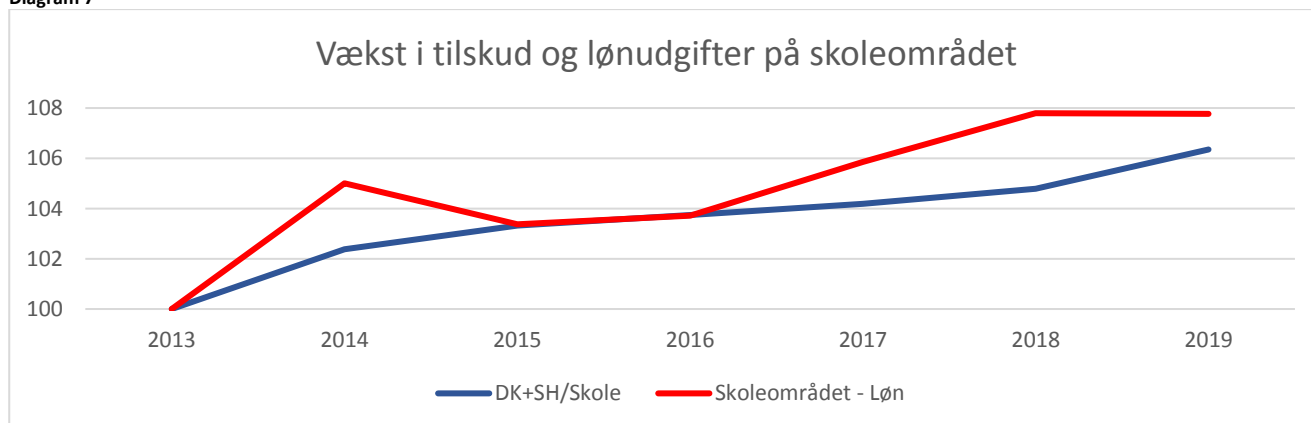
Vi oplever en støt stigning i brugen af vore ordninger på området. Indførelsen af heldagsskolen er en del af forklaringen, men nok også udviklingen på arbejdsmarkedet, der jo også forklarer det stigende behov på dagtilbudsområdet for henholdsvis vuggestuepladser og forlænget åbningstid.

Gymnasium	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Gymnasieelever	664	673	690	662	674	647	649
Årsværk	97	93	96	93	86	82	76,39

Vi har oplevet visse udsving fra år til år – og det enkelte gymnasium muligvis endnu større udsving, men set over de seneste år er antallet af elever stort set uforandret – og en typisk gymnasieårgang er således omkring 215 elever set over det treårige forløb. Besparelseshensyn har også ført til stadigt færre gymnasielærere hen over årene, sådan at der i dag er væsentligt færre lærere, men lønsummen er stort set den samme.

I perioden 2013-2019 er lønudgifterne (uden skolefritidsområdet) steget med 7,8 % trods et fald i elevtal på 1,2 % og i antal lærere på 10,4 % (af tabellerne fremgår fordelingen på skoler hhv. gymnasier). Tilskuddet fra Sydslesvigudvalget steg i samme periode med 8,2 % og fra Slesvig-Holsten med 5,1 %, altså som gennemsnit mindre end lønudgifterne, hvilket er helt normalt i offentligt finansieret virksomhed, men som også ligger bag de udfordringer vi har.

Diagram 7

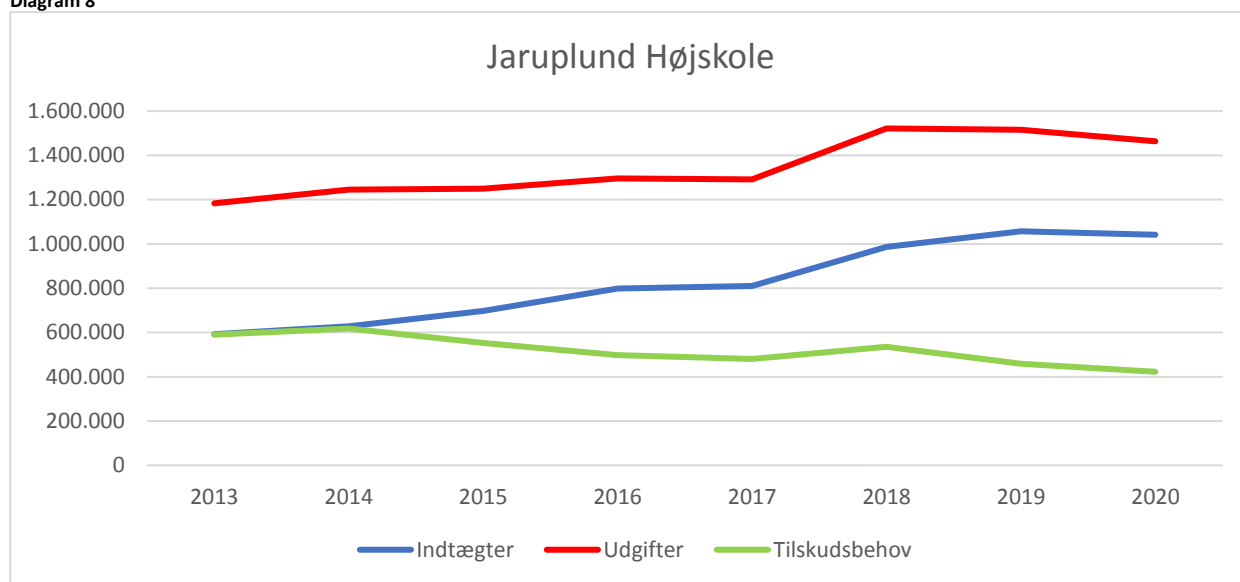
Jaruplund Højskole

Skoleforeningen driver en højskole efter dansk forbillede.

Højskolen indgår i resultataftalen med Sydslesvigudvalget under voksenundervisning – og højskolen yder et væsentligt bidrag til at oplyse om mindretallet til de mange årlige kursister. Skolen har fortrinsvis korte kurser af ca. en uges varighed – og når derigennem ud til ca. 1000 danske kursister årligt, fortrinsvis ældre.

Højskolen har egne indtægter fra kursusvirksomhed mm – og den har udgifter til løn og drift. Skoleforeningen giver et tilskud til kursister efter danske regler – og hvis der så skulle være underskud, dækkes det også af Skoleforeningen. Af nedenstående diagram fremgår, at det samlede tilskudsbehov har været omkring 500.000 € om året – dog med en let faldende tendens de senere år.

Diagram 8

Som det ses af diagrammet har højskolen de senere år formået at øge aktiviteten og sænke tilskudsbehovet – og det er rigtig glædeligt. Det skal dog understreges, at et vist tilskudsbehov er forudset i resultataftalen – og vi får således tilskud fra Danmark, som vi sender videre til højskolen efter retningslinjer, der ligner tilskuddene til danske højskoler, og når det ikke rækker, dækker vi underskuddet.

Christianslyst

Fra 2020 driver Skoleforeningen også lejrskole- og kursusejendommen Christianslyst. Hidtil har den været drevet af SdU med et årligt tilskudsbehov mellem 130.000 og 180.000 €. Vi har forsøgt nogle omstruktureringer, der skulle billiggøre driften, men i lyset af Corona-krisen er det helt umuligt at forudse, hvor stort tilskudsbehovet bliver i 2020. Vi har i første omgang ikke fået tilskud til driften, men har gjort Sydslesvigudvalget opmærksom på vore nu ekstra store udfordringer.

Efterskoler

Vi sender ca. 100 elever på efterskole hvert år. Det koster os ca. 400.000 € i tilskud til de af eleverne, som pt ikke kan opnå dansk tilskud. Vi får ca. 300.000 € i puljen fra Sydslesvigudvalget. Det passede nogenlunde indtil for nogle år siden, hvor ønsket om at få flere afsted fik tallet til at stige meget – vi taler reelt om mere end en fordobling i antallet.

Vi kunne ønske os, at vore elever blev sidestillet med danske – sådan som det allerede er tilfældet, hvis de går videre på et dansk gymnasium (Aabenraa og Tønder hyppigst). Hvis det kræver, at vi skulle agere en slags forkontor til SU-Styrelsen, eller hvem der udbetaler støtte til efterskolerne, gør vi meget gerne det, men det ville give mening, at tilskudsdelen blev flyttet ud af vores økonomi.

At disse elever også betyder manglende indtægter, fordi de jo ikke udløser det tyske taxameter, når de går i skole i Danmark, er vel indlysende. Vi taler her om beløb i størrelsesorden 600.000 €, nemlig ca. 6000 € pr. elev i Danmark.

Vi gør os ingen forhåbninger om at få dette dækket fra dansk side, og nogle vil også mene, at vi jo samtidigt sparer undervisning af disse elever – af ca. 4 klasser om året. Problemet er bare, at når vi taler om 100 børn fra 9 fællesskoler og fra to årgange – ja så er der ikke mange steder, at vi kan spare en klasse. Det er måske tilfældet i Flensborg, der også er overrepræsenteret i tallene, men ikke på de andre skoler.

Ladelund Ungdomsskole

Vi driver også selv en form for efterskole – Ladelund Ungdomsskole – men den kan alligevel ikke helt sammenlignes. Skolen har langt fra så mange elever, som det kendes i Danmark. Skolen giver os en mulighed for at tilbyde elever, der har lyst til det eller brug for det en skolehverdag væk fra hjemmet.

Vi er nødt til at se på Ladelund i det kommende år, for udgifterne er meget høje, til gengæld gør skolen noget virkelig godt for nogle af vore mest udsatte elever.

Ungdomskollegiet

Vi driver også selv et ungdomskollegium i Flensborg, sådan at elever fra øerne eller bare rigtigt langt væk fra fællesskolen eller gymnasiet kan bo nær skolen i hverdagene – og så tage hjem i weekenden. Der er en vis brugerbetaling og vi får nogle tilskud fra øerne, så vi kan holde prisen nede – men det er under alle omstændigheder et helt nødvendigt tilbud til vore mindretalselever, der ellers ville være tvunget ud af vores system pga. geografien, når vi når op til 9.årgang.

Overenskomster

Skoleforeningen er en virksomhed der helt og holdent finansieres af skattepenge fra Danmark og Slesvig-Holsten – bortset fra den brugerbetaling vi har på dagtilbud og transport, og som til enhver tid skal følge de øvrige takster i vores område.

Vores forhold omkring ansættelser er til en vis grad reguleret i Sydslesvigloven.

§ 11. Tilskud kan ydes til foreninger, organisationer m.v.,

...
7) der ikke yder deres ledelse eller andet personale løn og vederlag ud over det normale i Sydslesvig for tilsvarende hverv eller beskæftigelse.

§ 22. Loven træder i kraft den 1. april 2010.

...
Stk. 6. § 11, stk. 1, nr. 7, gælder ikke for foreninger, organisationer m.v., der i 2009 modtog tilskud eller lån til aktiviteter omfattet af § 2, stk. 1, nr. 1 eller 2, og som vedvarende herefter har modtaget sådanne tilskud eller lån.

I praksis betyder det, at vi har to grupper.

1. alle med tyske overenskomster. Overenskomsten forhandles ikke af os selv, vi følger altså en overordnet overenskomst.
 2. pædagogiske medarbejdere med overenskomster forhandlet direkte med Skoleforeningen og med udgangspunkt i ældre danske overenskomster.
- **Alle med tyske overenskomster – løn og arbejdstid**
Alt personale i forvaltning og drift, som ikke har udgangspunkt i pædagogisk arbejde eller uddannelse, aflønnes efter den tyske overenskomst for offentligt ansatte (TVöD). De har en arbejdsuge på 38,25 timer og de skal betale den ansattes andel af social- og pensionsforsikringer. Arbejdsgiverandelen udgør ca. 20 % af bruttolønnen – men denne er også noget lavere end tilsvarende danske overenskomster.
På dette område lever vi 100 % op til, at vi bruger lønniveauet og betingelser fra Slesvig-Holsten.
 - **Alle med "danske" overenskomster – løn og arbejdstid**
Vi rekrutterer pædagoger, lærere og gymnasielærere på det danske arbejdsmarked, fordi vi skal bruge danskuddannet personale i disse tre grupper. Derfor er det fint, at vi ikke skal bruge tyske aftaler, der ville være svære at rekruttere ud fra, når man sammenligner med det danske arbejdsmarked.

På skoleområdet

Vi har nødtvungent kunnet reducere lærerstaben, senest med baggrund i, at lærerne gik med til at undervise lidt under en lektion mere om ugen. Ifølge Moos-Bjerre er der dog stadig forskel på danske og sydslesvigske læreres gennemsnitlige undervisningsforpligtelse, om end en sammenligning vanskeliggøres af forskellige optællingsmetoder.

På gymnasieområdet

Vi har af sparehensyn reduceret lærerstaben ganske meget, men har fortsat en lærer/elev-ratio på ca. 1:8,5. Til sammenligning er dette tal for små gymnasier i Danmark tæt på 1:11.
Ifølge Moos-Bjerre underviser sydslesvigske gymnasielærere mindre end danske, og heri ligger også en stor del af forklaringen på, at sammenlignelige danske gymnasier bruger væsentligt færre penge på undervisningens gennemførelse end vore to gymnasier.

Anlæg

Hele posten omkring anlæg kræver lidt forklaring, fordi det fungerer anderledes i en virksomhed end i privatøkonomien. Pga. de offentlige tilskud er der også forskelle til rent private virksomheder, men regnskabsteknisk er det meget beslægtet.

I regnskabet indgår en udgiftspost som hedder afskrivninger på bygninger. De aktuelle afskrivninger for Skoleforeningen udgør ca. 3,5 mio. € årligt. De repræsenterer ikke en egentlig udgift, men er et udtryk for "værdiforringelsen af bygningerne".

Det er nemlig sådan, at hvis vi bygger en skole for 10 mio. €, så har den en startværdi på 10 mio. € som nedskrives med 1/50 hvert år – altså med 200.000 € om året – indtil værdien rent regnskabsmæssigt er 0 efter 50 år.

Gennem afskrivningen sikres, at der hvert år reserveres et beløb til at modernisere skolen, sådan at værdien kan opretholdes. Vi taler ikke om almindeligt vedligehold, men om mere grundlæggende renoveringer og moderniseringer. I princippet kunne man også forestille sig, at man lagde pengene til side, så man efter 50 år havde penge til en ny skole (bortset fra at det i mellemtiden var blevet dyrere at bygge en ny skole).

Nu består Skoleforeningen ikke af én skole, men derimod af mere end 100 ejendomme, og der skal konstant tænkes i renoveringer, udvidelser og nye institutioner. Afskrivningerne på den eksisterende bygningsmasse sikrer en årlig likviditet på omkring 3,5 mio. € til det formål.

Derudover kan vi søge om anlægstilskud fra forskellige kilder.

En del af det årlige tilskud fra Slesvig-Holsten er tænkt til løbende investeringer i skolerne. Der har desuden været et særligt investeringsprogram fra delstaten, som også bruges til anlæg.

Fra de seneste år har vi eksempler på, at vi har fået tilskud fra Sydslesvigudvalget til helhedskonceptet på Sild og til et nyt dagtilbud i Satrup. Her kan der typisk hvert år søges om ca. 1,5 mio. €, men dette beløb skal dække alle de sydslesvigske foreninger.

Vi kan også søge kommunerne. Her har vi fx fået tilskud fra Hanved kommune til en udvidelse af skolen og af Harreslev kommune til bygningen af dagtilbuddet Harreslevløkke.

Og så kan vi søge fonde. En fond har været særligt venlig, nemlig den fond vi i daglig tale kalder A.P. Møller Fonden (den hedder faktisk: A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal). Af denne fond har vi fået A.P. Møller Skolen og et meget stort tilskud til udvidelse og renovering af Duborg-Skolen – men også Ladelund Ungdomsskole er en gave fra denne fond.

Vedligehold

En stor del af vores bygningsmasse stammer fra 1950'erne – og derfor har vi et meget stort behov for vedligehold, renovering og modernisering. Det var godt, at Skoleforeningen i god tid fik princippet om afskrivninger ind i regnskabspraksis (i dag er det en pligt for alle der modtager offentlige tilskud fra Danmark), men vi er stadig meget udfordret på disse poster. Det hører selvfølgelig også med til billedet, at vi med mange små institutioner har en større opgave med vedligehold end hvis de samme kvadratmeter var samlet på færre institutioner, men sådan er mindretalsopgaven bare anderledes – og dyrere – end tilsvarende strukturer for flertalsbefolkningen.

Usynlige sammenhænge

På en række områder er der sammenhænge, som det ikke er så nemt at se i et overordnet regnskab.

- Når dagtilbud vokser

Under regnskabsposten "Lønninger dagtilbud" finder man nogle af de udgifter, som direkte er forbundet med aktiviteten i vore dagtilbud – men der sker flere ting, der påvirker driften. Flere børn betyder også mere administration, både i form af dokumentation til kommunerne (Verwendungsnachweis skal udarbejdes for hver institution) i form af opkrævning af forældrebidrag – ja og også i form af forhandlinger med kommuner om tilskud. Ikke alle kommuner er lige "flinke" til at yde tilskud svarende til de tilskud de giver børn i tyske institutioner. Der ligger også nøje krav til normeringer – og de fører her på det seneste til at vi har oprettet et korps af netværkssekretærer (som opfylder en del af normeringen, der indeholder tid til ledelse og administration). Regnskabsteknisk findes de under centralforvaltningen, men i de tal der er angivet i afsnittet om dagtilbud er de regnet med. Det samme kommer til at gælde den kontorassistent med controllerfunktion, som vi er nødt til at ansætte på personalekontoret for at kunne leve op til nye dokumentationskrav i forbindelse med den kommende Kita-Gesetz. Altså alt i alt udgifter som figurerer andre steder end dagtilbud – men som stadig reelt finansieres af tilskuddene og egenbetalingen på dagtilbudsområdet.

- Arbejdsmiljø

Vi har for nogle år siden ansat en medarbejder til området "Gesundheitsmanagement" – som vi nok ville kalde arbejdsmiljø på dansk. Blandt hendes opgaver har været at søge støtte til medarbejdere med forskellige, særlige behov. Det har haft to effekter. Vi har nu opfyldt målsætningen om en vis procentdel medarbejdere under begrebet inklusion så godt, at vi ikke længere skal af med "Ausgleichszahlungen" – der tidligere oversteg 50.000 € om året. Og selve støtten er gået fra et ubetydeligt beløb til nu langt over 100.000 € om året. Men i regnskabet kan denne forbedring ikke aflæses direkte. I de kommende år må vi udvikle strategien for hele området endnu mere. Vi kunne måske blive så dygtige, at vi kan nedbringe sygefraværet en lille smule – og der skal ikke meget til at en sådan forbedring ville tjene en yderligere medarbejder på området hjem – og mere til.

- IT-udgifter

Når vi skal have løst opgaver på IT-området har vi grundlæggende to muligheder: ansætte og lave det selv eller købe ydelsen ude i byen. Med vores størrelse og med vores ret specielle behov har vi valgt den første mulighed. Men det betyder at posten "teknisk-administrativt personale" vokser, mens posten IT ikke vokser så meget. Vi tror at det giver mest mening, både økonomisk og opgavemæssigt, men sammenhængen er jo ikke lige sådan at se.

- Teknisk afdeling

Her har vi en lignende situation. Når vi ansætter flere stiger den samme personalepost, men vore udgifter til arkitekter og teknikere falder og vi får ved anlægsopgaver væsentligt mere for pengene, faktisk ligger vi sommetider under halvdelen af de udgifter vi normalt skulle have betalt for den samme opgave – fordi vi løser den selv. Skoleforeningen vil også i de kommende år have mange og store opgaver – vi er ikke i tvivl om at vi skal fortsætte strategien med at løse mest muligt selv.

Regnskab 2019 og budget 2020

Regnskab 2019 – kommentarer

Regnskabet endte med et negativt resultat på -664.026 € (lidt over en halv procent).

Det var ca. 780.000 € dårligere end budgetteret.

- Merindtægter i forhold til budgettet på 1.157.821 € mere end modsvares af merudgifter på 1.938.616 €
- Merindtægter på dagtilbud svarer nogenlunde til merudgifter (+935.856 € tilskud, + 168.504 € brugerbetaling, - 469.570 € lønninger - 110.000 € personaleforsikringer). Den positive difference bruges til netværkssekretærer, den udgift slår først fuldt igennem 2020 og vil dukke op under teknisk-adm.personale.
- Skoleområdet har 300.000 € mindre i indtægt, men merudgifter til løn og pension på over 500.000 €
- Øvrige merudgifter kan forklares af ekstraordinære administrationsudgifter og prisudvikling på vedligehold mm.

Dansk ferielov i vores overenskomster

De danske overenskomster indeholder henvisning til dansk ferielov, som nu laves om.

Kombineret med ændret regnskabspraksis skal der hensættes et større beløb til "skyldig ferie" i regnskaberne for 2019 og 2020.

Det vil ikke medføre større underskud - men med en ændret regnskabspraksis har det reduceret egenkapitalen med ca. 7 mio. €.

Vi arbejder på en løsning, hvor det ikke har likviditetsmæssige konsekvenser.

Budget 2020 – kommentarer

Før Fællesrådsmødet i februar 2020 var prognosen et underskud på næsten 1 mio. €.

I mellemtiden er forventningen til indtægterne på dagtilbud opjusteret og de vedtagne besparelser er lagt ind. I forhold til prognosen fra februar er ændringerne således

- Merindtægter fra dagtilbud på 500.000 €.
- Besparelser på lærerløn som følge af skolelukninger på 250.000 €.
- Besparelser på befordring som følge af ændringer på børnehavedområdet på 284.000 €.

Det er endnu for tidligt at sige noget konkret om følgerne af Corona-krisen. Vi kan dog forudse, at såvel Jaruplund Højskole som Christianslyst vil lide meget under de manglende besøg. Der er rettet henvendelse til Sydslesvigudvalget om hjælp.

Evt. tilbagebetalinger til forældre ser ud til stort set at blive dækket af særlige tilskud.

Overslag 21-23 – kommentarer

Der er regnet med voksende tilskud på 1,4 % fra dansk side og 2 % fra tysk side. Den højere forventning til den tyske side hænger sammen med de mange investeringer i driftskapacitet og driftskvalitet, som dels er foretaget og dels bebudet i dagtilbud og skoler.

Forventningen til lønudviklingen er 2 % for alle grupper – det er muligvis for lavt i forhold til tyske overenskomster – men hele Corona-krisen stiller os over for en situation, hvor det er meget svært at forudse udviklingen i offentlige udgifter de kommende år, når regningen for store støttepakker skal betales.

Investeringer i digitalisering og den nødvendige personalemæssige support er lagt ind under teknisk-administrativt personale og IT.

Vi modtager en støtte under DigitalPakt-programmet, som dog kun dækker investeringer i materiel og netværk.

Anlægsbudget (arbejdsdokument)

Egenmidler	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gustav Johannsen-Skolen	773.000	780.000						
Duborg Skolen	500.000	2.000.000	1.500.000	500.000	250.000	250.000		
Skovlund Børnehave				70.000				
Husum Børnehave / Vuggestue II	99.560							
Harreslev Vuggestue	600.000							
Ringvejens Vuggestue udvidelse	252.220							
Sild Danske Skole				500.000	500.000	1.500.000	1.100.000	1.100.000
Nibøl bhv		450.000	250.000	319.400				
Satrup			131.650	211.000	200.000			
Vimmersbøl Skole				500.000	300.000	300.000		
Hanved			150.000					
Tarp grund		240.000	60.000		175000			
Kiel-Pries			50.000	215000	215000			
Hattsted - udstationering				98.000	100.000			
Lyksborg Børnehave				41.000	410.000	20.000		
Nødvendige projekter	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.230.000	1.300.000	1.300.000	1.300.000	1.300.000
Bundne egenmidler i alt	3.224.780	4.470.000	3.141.650	3.684.400	3.450.000	3.370.000	2.400.000	2.400.000
Afskrivningsbeløb	3.284.395	3.402.846	3.572.814	3.518.800	3.570.000	3.620.000	3.670.000	3.720.000
Overskridelse (+) / Rest (-)	-59.615	1.067.154	-431.164	165.600	-120.000	-250.000	-1.270.000	-1.320.000

Skemaet indeholder kun Skoleforeningens egne andele i projekterne. Dertil kommer de mange tilskud, vi har opnået gennem årene fra bl.a. DK, S-H og også fra en gavmild fond.

Aktuelle anlæg

Gustav Johannsen: renovering af den gamle del, restarbejder på udvidelsen

Duborg-Skolen: renovering af den ældste del, restarbejder på Kjær og Richter-bygningen.

Sild: Renovering og udvidelse af skolen.

Vimmersbøl: færdiggørelse af skoledelen

Hattsted: ombygning som aflastning for Husum dagtilbud.

Hanved: Udvidelse af skolen med kommunal støtte.

Lyksborg Børnehave: kommunen yder delvis tilskud til en udvidelse.

Tarp Børnehave: en gruppe i overetagen (fuldt finansieret af Flensborg kommune)

Evt. kommende anlæg

Harreslev(-Kobbermølle) Danske Skole: en udvidelse er nødvendig, da skolen fremover vil have børn til to klasser pr. årgang. Der skal dog også sikres en ny trafikløsning ved indkørslen til skole og dagtilbud. Er noget afhængig af tilskudsvillighed fra Harreslev Kommune.

Tarp Børnehave og Skole: Såvel dagtilbud som skole er i så kraftig vækst at der skal skaffes nye lokaliteter. Vi har købt en egnet grund.

Jes Kruse Skolen: Skolen trænger til grundig renovering, modernisering og udvidelse – og har trængt i mange år nu, selvom man passer godt på bygningen.

Husum Børnehave/Vuggestue II: der er stor pladsmangel i Husum.

Store Vi-Vanderup Dagtilbud: behov for udvidelse, med tilskud fra kommunerne.

Store Vi-Vanderup Skole: kernesanering nødvendig.

Vimmersbøl Dagtilbud: ombygningsprojekt i den erhvervede skolebygning, evt. med støtte fra kommunen, da kapaciteten udvides i forhold til nu.

Oksevejens SFO: ombygning og anderledes udnyttelse af lokalerne, bl.a. udvidelse af dagtilbud.

Likviditet

Skoleforeningens likviditetsgrad har ændret sig meget over de seneste år. Likviditeten ultimo 2013 var 19,7 mio. €. I 2019 kun 1,9 mio. €, altså en dramatisk nedgang på 17,8 mio. €.

Man fristes til at forklare det med underskud og investeringer, hvor man om man så må sige hentede pengene i kælderen (eller fra bankbogen) – men lad os se lidt på tallene:

Driftens påvirkning af likviditeten: 0,5 mio. € i samlet underskud over de syv år

Egenmidler til anlæg 24,5 mio. € - men herfra skal trækkes den likviditet som kommer fra afskrivninger, nemlig 23,5 mio. € - så påvirkningen er kun 1 mio. €. Disse to elementer forklarer altså kun 1,5 mio. € af det store fald. Hvor finder vi så hovedforklaringen?

Vi må slå fast, at en meget stor del af den tidligere så høje likviditet skyldtes forudbetalte midler. Fx fik man alle projektmidler (også til anlæg) med det samme – og ikke først når udgifterne faldt. Den politik er ændret radikalt – nu gives tilskuddene sideløbende med udgifterne og sidste del (10%) først efter afslutning af projektet.

I årene 2011-2013 kunne Skoleforeningen forøge sin likviditet med over 10 mio. €. En del var tilbageholdte lønmidler under overenskomstforhandlinger – som så blev udbetalt i 2014 – og en del var tilskud og salg af anlægsaktiver. Alle disse penge var allerede lovet væk. Lønmidlerne var jo kun tilbageholdt og tilskud samt provenu fra salg indgik i finansieringen af de igangsatte anlægsprojekter. Det er derfor rimeligt at påstå, at de 19 mio. € likviditet ultimo 2013 var kunstigt høje. Allerede året efter var der betalt så mange af ”regningerne” at likviditeten faldt med næsten 7 mio. €. Det næste store fald i likviditet kom i 2017 hvor fx tilgodehavender steg med 3,7 mio. € pga. ændrede tilskudsprocedurer.

Sammenfattende kan man sige, at de helt store fald i likviditet IKKE skyldes de mange investeringer – for der var tale om likviditet, der blev stillet til rådighed til netop dette formål. Det ændrer ikke på, at likviditeten er faldet – men det modsiger myten om, at Skoleforeningen har ødslet med pengene og derfor har mistet likviditet.

Likviditetsbudget

Der er balance mellem faste månedlige indtægter og udgifter og ret stor leveringssikkerhed, så vi er normalt ikke nødt til at trække på kassekrediten ved månedsskiftet, men der er ingen tvivl om, at Skoleforeningen de kommende år skal søge en forbedring af likviditeten, måske gennem optagelse af lån – for det vil ikke være muligt og heller ikke klogt at sætte en stopper for renovering, modernisering og i et vist omfang nybyggerier med behovet for dagtilbudspladser og efterslæbet i forhold til den gamle bygningsmasse.

Diagramliste

Diagram 1

Diagrammet viser den procentvise fordeling af Skoleforeningens indtægter. Tallene bag diagrammet stammer fra regnskabet 2019 – dog uden tal for Jaruplund Højskole.

Diagram 2

Diagrammet viser, hvordan de tyske indtægter er vokset langt hurtigere end de danske i de forløbne år. Tallene er regnskabstal – og så budgettal for 2020.

Diagram 3

Diagrammet viser udviklingen i den procentvise fordeling af danske og tyske indtægter – der naturligvis har ændret sig ret meget som konsekvens af de stigende tyske indtægter, der følger aktivitetsudvidelser, mens de danske er ”en pose penge” der fremskrives. Tallene er de samme som for Diagram 3.

Diagram 4

Diagrammet viser blot den store vækst i tilskud og brugerbetaling på dagtilbudsområdet som har været en konsekvens af flere vuggestuepladser, flere børn i forlænget åbningstid og højere tilskud til kvalitetsforbedringer. Tallene er regnskabstal.

Diagram 5

Diagrammet viser den procentvise fordeling mellem vore udgifter. Da det kun gengives med hele tal, kan videre beregninger ud fra diagrammet give store afrundingsfejl – derfor er procenttal i teksten beregnet ud fra de bagvedliggende tal – og ikke ud fra angivelserne i diagrammet. Tallene bag diagrammet stammer fra regnskabet 2019 – uden Jaruplund Højskole.

Diagram 6

Diagrammet viser udviklingen på de centrale økonomiske faktorer omkring dagtilbud. De to øverste kurver viser at stigningstakten i personaleudgifter og tilskud har fulgtes pænt ad – og da det er sket uden tilsvarende stigningstakt på driften har konsekvensen været at dagtilbud har trukket lidt mindre på de danske tilskud på trods af en stor aktivitetsudvidelse. Tallene stammer fra de årlige opgørelser til resultataftalen med Sydslesvigudvalget.

Diagram 7

Diagrammet viser vha. indekstal udviklingen i tilskud og løn for skoleområdet. Tilskuddet og lønnen i 2013 er således sat til indeks 100 – og så viser kurven hvordan stigningstakten har været meget forskellig og samlet set indeholder en større procentvis vækst på lønudgifterne end på tilskuddene. Der er tale om summen af udgifter – ikke om den procentvise lønvækst som den enkelte medarbejder har haft. Tallene er regnskabstal.

Diagram 8

Diagrammet viser udviklingen i indtægter og udgifter for Jaruplund højskole på baggrund af de særlige poster på Skoleforeningens regnskab. Dertil skal i princippet lægges afskrivningen for højskolen, men den figurerer som en del af Skoleforeningens samlede bygningsmasse – og den ændrer ikke på tendensen.